

OKTYABR 2017

SOCAR Polymer MMC-nin xəbərlər bülleteni / Nömrə 10 / 2017-ci il

Bu buraxılışda:

Qəzasız 10 000 000 adam-saat həcmində iş görülmüşdür

s.2

YSPE zavodu: Sirkulyasiya reaktoru quraşdırıldı

s.16

Argus Azerbaijan Beynəlxalq Neft Sammiti

p.22

İş vaxtının itkisi olmadan
10.495.533
adam/saat işlənmişdir

399
işçi

94,8%

PP zavodu – oktyabr ayına
ümumi irəliləyiş

81,4%

YSPE zavodu – oktyabr
ayına ümumi irəliləyiş

 SOCAR
POLYMER

10.000.000

İTKİSİZ İŞ SAATI

OKTYABR, 2017-Cİ İL

Hörmətli həmkarlar!

PP zavodunun istismara verilməsinə sayılı günlərin qaldığı bir zamanda əldə etdiyimiz rekord göstərici - iş vaxtının itkisi və istehsalat zədələri olmadan 10 000 000 adam-saat həcmində işin yerinə yetirilməsi barədə xəbəri sizinlə paylaşmaqdan qürur duyuram.

Kimya zavodunun tikintisi çoxprofilli kollektivimizdən daim hərtərəfli təkmilləşmə, təfəssülatlara ciddi diqqətlə yanaşma və mütəmadi səy göstərilməsini tələb edən son dərəcə mürəkkəb bir prosesdir. Bu prosesdə həmkarlarımızın sağlamlığı və təhlükəsizliyi onların öz əllərində olsa da, eyni zamanda heç vaxt sayıqlığını itirməyən SƏTƏM komandasının daimi nəzarəti və diqqəti altındadır. Minlərlə insanın bir neçə min gün ərzində sağ-salamat öz ailələrinin yanına qayıdabilməsinə təmin etmək üçün bu proses həm də risklərin dəqiq qiymətləndirilməsini, bir neçə addım irəli düşünməyi, ehtimal edilən mənfi nəticələrin və onların yüngülləşdirilməsi yollarının qabaqcadan müəyyən edilməsini tələb edir. Daim adamlarla dolu olan tikinti meydançasında və ofisdə çalışan işçilərin SƏTƏM qaydalarını

əvvəlcədən bilməsi və onlara riayət etməsini təmin etmək bu sahənin mütəxəssislərindən dərin bilik, təcrübə və peşəkarlıq tələb edir. Nə qədər adi və darıxdırıcı səslənsə də, heç bir böhranlı vəziyyətin olmaması və işlərin daim normal axarda davam etməsi əslində müvafiq qabaqçılıq tədbirlərin düzgün yerinə yetirilməsinin əyani sübutudur.

Beləliklə, fürsətdən istifadə edərək mən işçilərimizin qayğısına qaldığına görə SƏTƏM kollektivinə və SƏTƏM qaydalarına əməl etməklə bu standartları yüksək səviyyədə saxlamaq üçün səy göstərən bütün həmkarlarımıza öz minnətdarlığımı bildirirəm. Bu günlərdə qeyd etdiyimiz nailiyyət siz olmadan mümkün ola bilməzdi.

Gəlin işimizi elə bu tərzdə də davam etdirək.

Fərid Cəfərov

Oktyabr 2017

Tikinti sahəsindən görüntülər

Oktyabr ayı ərzində sahədə müşahidə olunan irəliləyiş

YSPE zavodu

Sentyabr

Oktyabr ayındaki irəliləyiş

Oktyabr

YSPE zavodu:
Qarışdırıcı siloslar.
Silosların üst hiss lerinde m h c r l r v  keçid k rp c kl rinin quraşdırılması baēa  atmıřdır

YSPE zavodu:
Orqanoleptik qurēu/Tullantı sularının təmizlənməsi qurēusu.
S rinl řdirici qurēunun (kulerin) quraşdırılması baēa  atmıřdır.
Metal konstruksiyaların quraşdırılması davam etmiřdir

YSPE zavodu:
Ekstruziya
qurğusu.
Dəmir-beton
və metal
konstruksiya işləri
davam etmişdir.
Avadanlığın
quraşdırılması
davam etmişdir

YSPE zavodu:
Polimerləşdirmə
qurğusu.
Metal
konstruksiyaların
quraşdırılması
davam etmişdir.
Sirkulyasiya
reaktoru və
deqazator
quraşdırılmışdır.
Boruların, kabel
tavalarının
quraşdırılması və
digər işlər davam
etmişdir

YSPE zavodu:
Elektrik
yarımtamamlama/
Daxili tamamlama/
bəzək və İVHK
işləri davam
etmişdir. Elektrik
şitlərinin
quraşdırılması
başa çatmışdır.
Elektrotexniki
işlər və NÖC
quraşdırma
işləri davam
etmişdir. Fasadın
rənglənməsi
başlanmışdır

YSPE zavodu:
Polimerləşdirmə
qurğusunun boru
estakadası.
Boru dayaqlarının
quraşdırılması
davam etmişdir.
Kabel tavalarının
quraşdırılması
və kablərin
çəkilməsi davam
etmişdir

Sentyabr

Oktyabr ayındaki
irəliləyiş

Oktyabr

YSPE zavodu:
Qranula üfürmə
ağreqatının
logistika sahəsi.
Boruların montajı
davam etmişdir

YSPE zavodu:
Reaktorların
boşaltma
rezervuarı.
Elektrotexniki və
NÖC quraşdırma
işləri davam
etmişdir

PP zavodu: Mühəndis şəbəkələri (MŞ) və ümumzavod təsərrüfatı (ÜT) sahələri

Sentyabr

Oktyabr ayındakı irəliləyiş

Oktyabr

PP zavodu/ MŞ və ÜT: Elektrik yarımstansiyası. Tam həcmli elektrifikasişdırma (enerjinin qoşulması) işləri davam etmişdir. Sistemin quraşdırma işlərinin əksər hissəsi başa çatmışdır

PP zavodu/ MŞ və ÜT: Vahid idarəetmə otağı. NÖC kəbellerinin çəkilməsi ilə bağlı işlərinin əksər hissəsi başa çatmışdır. Telekommunikasiya vişkalarının quraşdırılması davam etmişdir

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Kimyevi
maddələr və
qatqılar anbarı.
Dam panellərinin
döşənilməsi
işləri başa
çatmışdır. Fasad
panellərinin
vurulması işləri
davam etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT:
Laboratoriya.
Tamamlama/
bəzək və İVHK
işləri davam
etmişdir. Qapı
və pəncərələrin
quraşdırılması
başla çatmışdır

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: İnzibati
bina.
Tamamlama/
bəzək işləri
davam etmişdir.
Bayır qapı və
pəncərələrin
quraşdırılması
başla çatmışdır

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Sex.
Tamamlama/
bəzək işləri
davam etmişdir.
Dam panellərinin
döşənilməsi
işləri demək
olar ki, başla
çatmışdır

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Torbalama
və qablaşdırma
binası.
Metal
konstruksiyaların
quraşdırılması
davam etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT:
Yanğınsöndürmə
hovuzları və
nasosxana.
Buraxılış-
sazlama və təmir
işləri davam
etmişdir

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Hava/YT
azot kondensatı
kompresor
stansiyasının
anbarı və
nasoslar.
Avadanlığın
və nasosların
sazlanması,
habelə elektrikli
NÖC-lərin
quraşdırılması
davam etmişdir

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Soyuducu
qüllə.
Buraxılış-
sazlama işləri
davam etmişdir.
Fasadın
rənglənməsi
başə çatmışdır

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Məşəl
bacası.
İstismara verilme
başına çatmışdır

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Məşəl
separatoru.
Boruların
sınaqdan
keçirilməsi,
elektrotexniki
işlər və
NÖC-lərin
quraşdırılması
işləri davam
etmişdir

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Klapnlar
binası.
Klapnların
və boruların
quraşdırılması
davam etmişdir.
Fasadda
rəngsəzlik
işlərinin əksər
hissəsi başa
çatmışdır

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Yan axın
filtr aqreğatı.
Sınaqlar davam
etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT:
PP-Yaş bölmə /
Polimerləşdirmə.
Avadanlığın
quraşdırılması
və sazlanması,
elektrikli
NÖC-lərin
quraşdırılması
davam etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT: PP
- Quru bölmə /
Ekstruziya binası.
Avadanlığın
quraşdırılması
və sazlanması
davam etmişdir.
Elektrotexniki
və NÖC
işləri davam
etmişdir. Fasad
panellerinin
vurulması davam
etmişdir

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: PP- Quru
bölmə / PP tozu
silosu.
Avadanlığın
və nasosların
sazlanması
başə çatmışdır.
NÖC işləri
başə çatmışdır.
İşıqlandırma
avadanlığının
quraşdırılması və
buraxılış-sazlama
işləri davam
etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT:
Homogenləşdirmə
qurğusu /
Qarışdırıcı siloslar.
Nasosların/
boruların və
avadanlığın
sazlanması
başla çatmışdır.
NÖC işləri
başla çatmışdır.
İşıqlandırma
avadanlığının
quraşdırılması
davam etmişdir

PP zavodu/ MŞ və
ÜT: Xam su çəni.
Buraxılış-sazlama
işləri davam
etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT:
Mineralsızlaşdırılmış
su çəni.
Buraxılış-sazlama
işləri davam etmişdir

PP zavodu/ MŞ və
ÜT: Sferik izobutan
rezervuarı.
Boruların
quraşdırılması və
qoruyucu bənddə
qaynaq işləri
başla çatmışdır.
Qoruyucu bəndin
bayır tərəfinin
rənglənməsi
davam etmişdir

PP zavodu/ MŞ və ÜT: Heksen rezervuarı.
Rezervuarın montajı davam etmişdir. Boruçəkmə işləri davam etmişdir

PP zavodu/ MŞ
və ÜT: İzobutan
toplama hovuzu.
Boruçəkmə işləri
davam etmişdir.
Elektrotexniki
və NÖC işləri
davam etmişdir

PP zavodu/
MŞ və ÜT:
Birləşdirici boru
estakadaları.
Boruların
quraşdırılması
davam etmişdir.
Kabellərin
çəkilməsi davam
etmişdir

**PP zavodu/ MŞ
və ÜT: Borualtı
şpallar.**
Boruların və
kabel tavalarının
quraşdırılması
davam etmişdir.
Kabellərin
çəkilməsi davam
etmişdir

Azot qurğusu.
Avadanlığın,
boruların
və metal
konstruksiyaların
quraşdırılması
davam etmişdir.
Elektrotexniki
və NÖC işləri
davam etmişdir

Anbar.
Ventilyasiya
deflektorlarının
quraşdırılması
davam etmişdir.
Elektrikli NÖC-
lərin və yanğın
sisteminin
quraşdırılması
işləri başlamışdır.
Dam panellərinin
döşənməsi başa
çatmışdır

Yollar.
Daxili yolların
salınması davam
etmişdir. Birinci
asfalt qatının
çəkilməsi davam
etmişdir. Sahədə
ışığılandırma
işləri davam
etmişdir

Layihə icrasının gedişatı

PP Zavodu üzrə irəliləyiş

Layihənin bölmələri üzrə ümumi irəliləyiş

İşçi layihəsinin hazırlanması

MTT/Satın-alma

Podrat işləri

Material təchizatı – hazırlama və çatdırılma

Tikinti işləri

Ümumi irəliləyiş faizi

YSPE Zavodu üzrə irəliləyiş

Layihənin bölmələri üzrə ümumi irəliləyiş

İşçi layihəsinin hazırlanması

MTT/Satın-alma

Podrat işləri

Material təchizatı – hazırlama və çatdırılma

Tikinti işləri

Ümumi irəliləyiş faizi

YSPE zavodu: Sirkulyasiya reaktoru quraşdırıldı

Polimerləşmə prosesinin baş verdiyi məkan olan sirkulyasiya reaktorları yəqin ki, YSPE zavodunun ən vacib qurğularındandır. Onlar dördbucaq formasında quraşdırılmış sonsuz boruşekilli elementlərdən və boru xətlərindən ibarətdir. Həmin boru və borucuqlardan monomer katalizator, formalaşan polimer və, seçimdən asılı olaraq, ko-monomer, ko-katalizator, əridici və polimer modifikatorunun qarışığından ibarət horra keçəcək. Özünü eynən qravitasiya təsiri altında axan qatı mayelər kimi aparan belə horralar çox qatı olmadıqda nasosla vurula bilər. Kimyəvi polimerləşmə reaksiyası bu horra reaktorun qızdırılan divarları boyunca hərəkət edərkən baş verdiyindən horranın keçdiyi məsafəni və buna sərf edilən vaxtı artırmaq üçün reaktor ilmə forması verilmiş borulardan quraşdırılır. Buna görə də, boru ilmələrindən ibarət sirkulyasiya reaktorlarının ənənəvi reaktorlarla müqayisədə üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən sabit həcmə malik olduqlarına baxmayaraq bunların daha böyük daxili səthləri vardır.

Polimerləşmə reaksiyasının məhsuldarlığını artırmaq məqsədi ilə sirkulyasiya nasosları polimer horrasını həmin ilmələrdən keçirmək üçün vurur, polimerləşmə reaksiyaları prosesində ortaya çıxan istini aradan qaldırmaq üçün isə soyutma köynəkləri cavabdehlik daşıyır. YSPE zavodundakı sirkulyasiya reaktorlarından biri Qız qalasından iki dəfə hündürdür ki, bu da təqribən 56 m təşkil edir.

Daxili diametrləri təqribən 630 mm olan sirkulyasiya reaktorları 15000 kq/saat istehsal gücünə malikdir. Karbonlu poladdan hazırlanmış bu reaktorlar 40 bar təzyiq altında və təqribən 80-100°C temperatur diapazonunda işləyir. Reaktorların sirkulyasiya nasosları təqribən 10000 m³/saat həcmində resirkulyasiya gücünə malikdir. Soyuducu köynəklər isə təqribən 1,5 bar təzyiq altında işləyir və hərərəti təqribən 25°C olan soyuducu su təmin edir.

SOCAR Polymer zavodu qonaqları qəbul etmişdir

Ukrayna nümayəndə heyəti ilə görüş

20 oktyabr 2017-ci il tarixində Azərbaycan iqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov, Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının direktor müavini Zaur Məmmədov, habelə Ukraynanın baş nazirinin müavini, iqtisadiyyat və ticarət naziri Stepan Kubiv başda olmaqla Ukraynanın 9 nəfərlik nümayəndə heyəti SOCAR Polymer zavodunu ziyarət etdilər. Ukrayna nümayəndə heyətinin tərkibində təmsil olunan energetika, metallurgiya, kimya sənayesi, eczaçılıq, poliqrafiya və s. sahələrdə fəaliyyət göstərən şirkətləri A.Mişenko, A.Perevezentsev, Y.Brovçenko, İ.Jovkva, A.Rojkov, V.Sidaçenko, E.Afanasyeva, V.Qurin və A.Simonenko təmsil edirdilər. Zavodun VIP mərkəzində qonaqları şirkətimizin maliyyə direktoru Fuad Əhmədov, maliyyə direktorunun müavini Rauf Quliyev və ictimai əlaqələr üzrə mütəxəssis İlahə Hacıyeva qarşıladılar. Cənab Əhmədov elektron təqdimat vasitəsilə SOCAR Polymer şirkətinin tarixçəsi, innovativ fəaliyyəti və ölkəyə verəcəyi faydası barədə geniş məlumatı qonaqlara çatdırdı. Maraqla qarşılanmış təqdimat

zamanı yaranmış müzakirələrdə SOCAR Polymer məhsuluna tələbatın yüksək olacağı gözləntiləri qeyd olundu. Görüşdən məmnun qalmış qonaqlar daha böyük nailiyyətlər arzuları ilə şirkətimizə minnətdarlığını bildirdilər.

İqtisadi İslahatlar Elmi-Tədqiqat İnstitutunun nümayəndə heyəti ilə görüş

27 oktyabr 2017-ci il tarixində İqtisadi İslahatlar Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Vılayət Vəliyevın başçılıq etdiyi 5 nəfərlik nümayəndə heyəti, habelə "Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı" MMC-nin direktoru Nazim Talıbov, direktor müavini Zaur Məmmədov, investorlarla iş və biznesə dəstək departamentinin müdiri Elxan Şiriyev, investorlarla iş və biznesə dəstək departamentinin baş mütəxəssisi Ayaz Allahverdiyev "SOCAR Polymer" zavodunu ziyarət etdilər. Şirkətimizin maliyyə direktoru Fuad Əhmədov, maliyyə direktor müavini Rauf Quliyev, baş maliyyə təhlilçisi Babək Beydullayev və ictimai əlaqələr üzrə mütəxəssis İlahə Hacıyeva qonaqları qarşılayaraq zavodun VIP mərkəzinə dəvət etdilər. Görüşün əvvəlində "SOCAR Polymer" şirkəti barədə təfəsilatlı məlumat almış qonaqlar zavodun xammalla təminatı, polipropilen və yüksəksıxlıqlı polietiləne olan tələbat, plastiklər bazarının genişlənməsi, sənaye klasterlərinin yaradılması və s. məsələlər ətrafında geniş müzakirə və fikir mübadiləsində iştirak etdilər. Görüşün səmərəli keçdiyini qeyd edən qonaqlar şirkətimizə minnətdarlığını bildirdilər.

SOCAR Polymer zavodunda keçirilmiş təlimlər

“Tecnimont” şirkəti ilə imzalanmış EPC müqaviləsində nəzərdə tutulduğu kimi “KT-Kinetics Technology” şirkəti tərəfindən 28 avqust tarixindən etibarən hər gün təlimlər keçirmişdir. 2017-ci ilin avqust ayından 2018-ci ilin fevralın ortalarına qədər davam edəcəyi planlaşdırılmışdır və zavodun bütün istismar aspektlərini əhatə edən həmin geniş təlim proqramı çərçivəsində həm müxtəlif mütəxəssis və təchizatçıların rəhbərliyi altında siniflərdə (cəmi 480 saat), həm də Zavodu effektiv surətdə istismar etmək üçün “SOCAR Polymer”-də çalışan operatorların tam hazırlanması məqsədi ilə layihənin axırına qədər təcrübəli texniklərin rəhbərliyi altında bilavasitə iş yerlərində (cəmi 1500 saat) təlimlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur. Əsas dörd fəaliyyət istiqaməti olan elektrotexnika, NÖC, mexaniki hissə və istismar üzrə keçirilmiş təlimlər aşağıda qeyd edilir. Belə təlimlər “SOCAR Polymer” şirkətinin personalına avadanlığın istismar prinsiplərini daha yaxşı başa düşməyə və əsas texniki xidmət növləri və nasazlıqların aradan qaldırılması qaydaları haqqında daha məlumatlı olmaqlarına imkan yaradır.

Oktyabr ayında obyektə keçirilmiş bəzi təlimlər haqqında daha ətraflı məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

Təlimin mövzusu	Müddəti	Keçirildiyi tarixlər	İştirakçıların vəzifələri
Yanacaq qazı və məşəl	1 gün	5 okt	9 operator və 2 texnik-mexanik
Qapalı məkanlara giriş	1 gün	06 okt	2 SƏTƏM kollektivinin 2 üzvü
Havanın qazla çirklənməsinin təhlili üzrə səlahiyyətli mütəxəssis (AGT)	2 gün	10-11 okt	8 operator və texnik-mexanik
Sabit cərəyan/Dəyişən cərəyan fasiləsiz enerji təminatı mənbələri (UPS-lər)	1 gün	6 okt	10 elektrotexnik
		12 okt	8 operator və 2 texnik-mexanik, 1 mexaniki işlər üzrə supervayzer, 3 növbə supervayzeri, 2 elektrotexnik, 2 NÖC texniki
Soyuducu qüllənin nasoslari	1 gün	6 okt	8 operator və 2 texnik-mexanik, 1 mexaniki işlər üzrə supervayzer, 3 növbə supervayzeri, 2 elektrotexnik, 2 NÖC texniki
Alətlər üçün hava təminatı/ Zavodun hava təminatı sistemi	1 gün	10 okt	3 texnik-mexanik, 1 NÖC texniki və 7 operator
Buxar və kondensat sistemi	1 gün	13 okt	3 texnik-mexanik, 8 operator və 1 NÖC texniki
MŞ və ÜT	3 gün	12-14 okt	10 operator and 2 növbə supervayzeri
Tullantı suları sistemi	1 gün	17 okt	12 operator, 3 SƏTƏM əməkdaşı, 2 texnik-mexanik, 2 NÖC texniki

Nikolo Heilpern
Azərbaycandakı Filialın Rəhbəri
Kinetics Technology şirkəti

- Qısa girişdən sonra məşğələlər proaktiv metodologiyalardan istifadə edilməklə davam edir, çünki KT şirkətinin təlimçiləri iştirakçılarla ikitərəfli ünsiyyət qurmaqla zavod operatorlarını tam olaraq bu prosesə cəlb edirlər. Birbaşa obyektə keçirilən təlimlərin üstünlüyü ondan ibarətdir ki, təlim iştirakçıları istismarda olan zavodun iş mühiti ilə tanış olur və sinifdə əldə edilən nəzəri bilikləri praktikada tətbiq etmək imkanı əldə edirlər. Bundan əlavə, obyektə keçirilən bütün təlim məşğələləri zamanı maksimal səmərə əldə etmək məqsədi ilə təlim iştirakçıları KT şirkətinin təcrübəli buraxılış-sazlama və istismara vermə işləri üzrə texniklərdən ibarət “kompleks briqadaları” ilə tam təhlükəsizlik təmin edilməklə əməkdaşlıq edir.

Beləliklə, operatorlarda praktiki olaraq istənilən

tapşırığı yerinə yetirmək ruhu formalaşır, onlar özlərinin liderlik və tapşırıqları məsuliyyətlə yerinə yetirmək bacarıqlarını inkişaf etdirir, KT şirkətinin təlimçilərinin göstərdiyi kimi təhlükəsizlik qaydaların daha intizamlı riayət edir və real iş mühitində təcrübə əldə edir və hər kəs öz sahəsində özlərinə inam qazanırlar. Real iş mühiti operatorlardakı məsuliyyət hissini gücləndirir və onlar bunu bir meydan oxuma kimi qəbul edərək qərar vermək lazım olduqda özlərinin inadkarlıqlarını və dərk etmə qabiliyyətlərini sınaqdan keçirir.

Təlimə belə yanaşma unikalıdır və zavodu müstəqil və tam effektiv surətdə istismar etmək məqsədilə bilik, inam və istismar təcrübəsi əldə etmək baxımından operatorlar üçün həlledici məna kəsb edir.

İstehsalat təlimləri

“SOCAR Polymer” şirkətinin istismar/ texniki xidmət/laboratoriya personalı üçün ölkə daxilində və xaricdə istehsalat təlimləri təşkil olunaraq keçirilir. İstehsalat təlimləri PP zavodunda quraşdırılmış müxtəlif növ avadanlıq və qurğulara göstərilən texniki xidmətin, habelə istismar qaydalarının incəliklərini əhatə etməklə, nəzəri bilikləri genişləndirmək və praktiki bacarıqları artırmaq məqsədini daşıyır. Təlimlər “Tecnimont”, “SOCAR Polymer” və “Fluor” şirkətləri tərəfindən təşkil edilir və təchizatçıların xaricdə yerləşən müəssisələrində və ya Azərbaycanın müvafiq qurumlarında keçirilir.

Oktyabr ayında “SOCAR Polymer” şirkətinin işçiləri aşağıdakı təlimlərdə iştirak etmişdir:

XARİCDƏ KEÇİRİLMİŞ TƏLİMLƏR	
Təlimlərin mövzusu	Soyuducu qüllələrin nasoslari
Şirkət/Ölkə	Kirloskar Group Pune, Hindistan
Müddəti	5 gün
Tarixlər	02-06 oktyabr
İştirakçıların vəzifələri	5 texnik-mexanik
Participants' names/İştirakçıların adları və soyadları	Ramil Hacıyev Elgün Aslanlı Fazil Kazımov Mahmud Hüseynov Müşfiq Bağirov

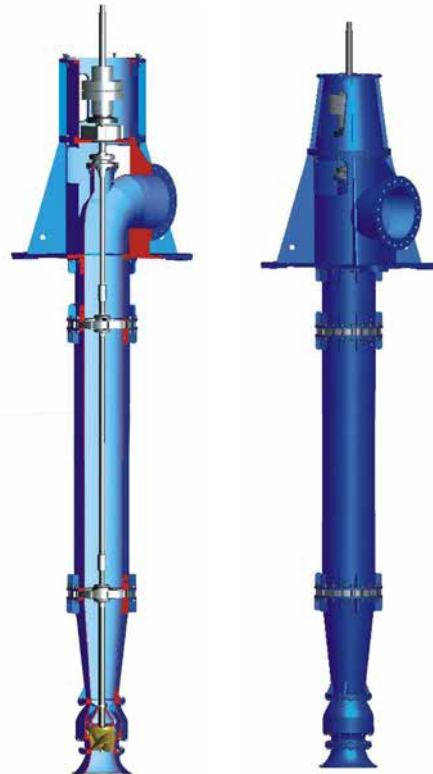
nəzərdə tutulan 12 BHP və KPDS tipli nasosla tanış olduq. Biz istehsalçı müəssisənin sexinə səfər etdik və burada təlimçi həmin nasosların necə düzəldiyini, yığıldığını və müştəriyə çatdırılmazdan əvvəl ilkin və yekun yoxlamalardan necə keçirildiyini əyani surətdə göstərdi. O, həm də nasoslarda mümkün olan sıradan çıxmalar, nasazlıqların aradan qaldırılması qaydaları, texniki xidmətin göstərilməsi və ardıcılığı qaydaları, habelə yastıqlar və soyutma sistemləri daxil olmaqla təsdiq edilmiş yağlama qrafiki və gündəlik/aylıq təftiş işləri haqqında bizə məlumat verdi. Təlim başa çatdıqdan sonra bizə şəhadətnamələr təqdim edildi.

Ramil Hacıyev Texnik-mexanik

- Soyuducu qüllələrin nasoslari adlı təlim kursu Hindistanın “Kirloskar Brothers Ltd.” şirkəti tərəfindən təşkil edilmişdi. Bu şirkət sənaye və neft-kimya, kənd təsərrüfatı və məişət təyinatlı nasos, klapan və hidroturbinlər layihələndirir və istehsal edir. KBL şirkəti zavodumuz üçün 16 müxtəlif təyinatlı nasos təchiz etmişdir.

Bizim zavodumuzda 4 ədəd BHP tipli vertikal turbinli nasosdan istifadə ediləcək. Həmin nasoslar soyuducu qüllə sistemindəki soyuducu suyun sirkulyasiyasını təmin etmək məqsədi ilə Kirloskar şirkəti tərəfindən layihələndirilmişdir. Ümumi sxem və yığılma çertyojları, habelə radial pərlər, tordonlar və dayaq yastıqları, yastıq korpusları, nasos silindrləri, nasos yağlama sistemləri, yastıqların soyuducu yağlanması, valın geri fırlanmasını məhdudlaşdırmaq üçün dilçək sistemi kimi mexaniki hissələr daxil olmaqla həmin təlim kursu BHP nasoslari ilə əlaqədar bir sıra mövzuları əhatə edirdi.

Biz eləcə də tullantı və yol sularının sistemə verilməsi üçün

Argus Azerbaijan

Beynəlxalq Neft Sammiti

argusmedia.com

General Partner

Argus Azerbaijan International Petroleum Summit 2017

12–13 October 2017 · Baku, Azerbaijan

illuminating the markets

12-13 oktyabr 2017-ci il tarixləri arasında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) və "Argus" Beynəlxalq Qiymət Agentliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Bakıda Xəzər Regionu ölkələrinin Birinci Azərbaycan Beynəlxalq Neft Sammiti keçirildi.

Konkret olaraq Xəzər regionunun aparıcı sənaye mütəxəssislərinə hesablanmış bu iki günlük tədbir regionun hazırkı və gələcək neftayırma və texnologiya imkanları, "swap" sövdələşmələri əsasında region-daxili xam neft təchizatı, çox-millətli tranzit, logistika və infrastruktur layihələri, tarif siyasətləri, ekoloji şüur və s. kimi geniş diapazonlu mövzuları əhatə edirdi.

Forum çərçivəsində 28 ölkədən gəlmiş 400-dən artıq təşkilat və firmanın nümayəndəsi müxtəlif iclaslarda və kollektiv müzakirələrdə iştirak etdi. Onlar birmənalı olaraq razılığa gəldilər ki, indiki zamanda, xüsusən bu sahədəki vəziyyətin belə sərt və birdən dəyişdiyi bir şəraitdə forumun təklif etdiyi açıq fikir mübadiləsi formatı praktiki dəyər kəsb edir. İştirakçılardan bir çoxu belə yığıncaqların müntəzəm olaraq keçirilməsini arzu etdiklərini ehtiyatla ifadə etdi.

Azərbaycanın gedişi

Azərbaycan fürsətdən istifadə edib özünün nəhəng energetika və infrastruktur layihələrini beynəlxalq

oyunçulara və potensial investorlara təklif etdi. Məsələn, 504 km-lik hissəsi Azərbaycan ərazisindən keçən və bu yaxınlarda istismara verilmiş Bakı-Tbilisi-Kars dəmir yolu Asiya ilə Avropanı birləşdirən ən qısa və təhlükəsiz marşrut olaraq Çinə, Qazaxıstana, Mərkəzi Asiyaya, Gürcüstana, Türkiyəyə və Cənubi Avropa ölkələrinə xeyir gətirəcək.

Öz giriş nitqində iştirakçıları salamlayan SOCAR prezidenti Rövnaq Abdullayev Əsrin Müqaviləsinin Azərbaycan üçün 23 il əvvəl orijinal versiyasında nəzərdə tutulan şərtlərdən xeyli dərəcədə daha çox əlverişli şərtlərlə 2050-ci ilə qədər uzadılmasının əhəmiyyətini vurğuladı. Cənab Abdullayev qeyd etdi ki, hal-hazırda fəaliyyət göstərən neftayırma və neft-kimya zavodların yenidən qurulması və modernləşdirilməsi Azərbaycanın neft-qaz sektorunun prioriteti olaraq qalır. Sumqayıtdakı karbamid zavodu 2018-ci ildə istismara verilməlidir. SOCAR prezidentinin dediyinə görə, Cənub Qaz Dəhlizi Layihəsi 2020-ci il üçün vahid məxrəcə gələcək və bu vaxt TAP (Trans Adriatik Boru kəməri) Şah-Dəniz qazını Şimali Yunanıstana, Albaniyaya və Adriatik dənizini keçərək İtaliyaya çatdıracaq, TANAP (Trans Anadolu Boru kəməri) isə 2018-ci ilin axırlarında Gürcüstandan keçib qazı Türkiyəyə çatdıracaq.

Arqusun Rusiya, MDB və Baltik dənizi regionu üzrə rəhbəri

Vyaçeslav Mişşenko Avropa üçün enerji təhlükəsizliyinin yeni faktoruna çevrilmiş Azərbaycanın oynadığı əhəmiyyətli rolunu vurğuladı. BP şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə (AGT) üzrə regional prezidenti Qəri Cons (Gary Jones) bir daha qeyd etdi ki, üç səciyyəvi xüsusiyyətin kombinasiyası yeni, zəngin resurs bazası, mürəkkəb infrastrukturunu və əlaqələndirici coğrafi mövqeyi Azərbaycanı unikal regional liderə çevirir.

Azərbaycanın “downstream” potensialını açaraq

Sammitin birinci günü Xəzəryanı regionda neft emalı və kimya sənayesinə həsr olunmuş kollektiv müzakirələr keçirildi. Həmin müzakirələrdə SOCAR-ın ən yüksək səviyyəli rəhbərləri iştirak etdilər. Strateji inkişaf üzrə vitse-prezident cənab Tofiq Qəhrəmanov Azərbaycanın neftayırma potensialının inkişaf etdirilməsi barədə son məlumatları çatdırdı, SOCAR-ın istehsalat bölməsi olan Azərikimya İB-nin İdarəetmə Komitəsinin Sədri Muxtar Babayev isə Azərikimya İB-dəki qurğuların modernləşdirilməsi haqqında danışdı. “SOCAR Polymer” şirkətinin Baş Direktoru Fərid Cəfərov “Azərbaycanın “downstream” potensialını açaraq” adlı təqdimatla çıxış etdi.

Təqdimatının əsas mövzusunə girişi zamanı cənab Cəfərov qeyd etdi ki, dünyada hal-hazırda gedən iqtisadi tənəzzülə baxmayaraq plastik materialların istehsalı ÜDM-lə müqayisədə durmadan artır. Belə ki, plastik istehsalının ümumi illik artım sürəti 4,1%, ÜDM-nin ümumi illik artım sürəti isə 2,5% təşkil edir. Əhalinin çoxalması tükənməkdə olan təbii materialların polimerlərlə əvəz edilməsini gündəmə gətirir. Proqnozlara görə, ABS, EPS, PE, PC, PET, PMMA, PP, PS, PVC və SAN kimi adi termal plastiklərə olan tələb 2025-ci ilə qədər 400000 mln. tondan artıq olacaq.

Azərbaycan dünyada plastik materiallarına olan tələbatın qarşılınması prosesində iştirak etmək niyyətindədir. Hal-hazırda, milli “downstream” sektoru istehsalatın müxtəlif mərhələlərində 4 əsas elementi əhatə edir. İstehsal zəncirinin

əsas halqası olan BNEZ neft emalı zavodunda istehsal gücünü ildə 7,5 mln. tona çatdırmaq və daha sərt Euro-5 ekoloji standartının tələblərinə cavab vermək üçün ciddi modernləşmə işləri gedir. Sırf “SOCAR Polymer” zavodlarının tələblərini qarşılamaq məqsədi ilə bu zavod həmçinin ildə 110 min t etilen və 150 min t propilen istehsal edəcək.

Modernləşdirmədən keçən “downstream” layihələrinin siyahısında ikinci yeri Azərikimya İB-nin Buxarlı krekinq qurğusu tutur. İstehsalın miqyasını və səmərəliliyini artırmaq məqsədi ilə bu qurğu qaz xammalına keçilir. Üçüncü yerdə başa çatmaq üzrə olan “SOCAR Polymer” Layihəsi tutur. Bu layihə çərçivəsində PP zavodunun tikintisi 93,3%, YSPE zavodunun isə 76,9% başa çatdırılmışdır. Dördüncü və ən görkəmli layihə SOCAR-ın Qaz emalı zavodu layihəsidir. Bakıdan 45 km uzaqlıqda Qaradağ rayonunda yerləşəcək bu nəhəng komplekse illik istehsal gücü 10 mlrd. m³ təşkil edən qaz emalı zavodu, Buxar krekinq qurğusu (ildə 610 min t buxar), XASPE/YSPE zavodu (ildə 600 min t), propilen zavodu (ildə 130 min t), heksen-1 qurğusu (ildə 21 min t) və buten-1 qurğusu (ildə 32 min t) daxildir.

Həyata keçirilməkdə olan “downstream” layihələrinin milli iqtisadiyyata gətirəcəkləri faydalardan danışarkən cənab Cəfərov vurğuladı ki, emal sahələrindəki məşğulluq əmsalı neftçixarma sektoru ilə müqayisədə 11 dəfə çoxdur. “SOCAR Polymer” zavodları və Qaz emalı kompleksi 2000-nə qədər daimi iş yeri yaradacaq (tikinti mərhələsində isə 16200 nəfər işlə təmin ediləcək) və dövlət büdcəsinə ciddi vergi axını təmin edəcək. İllik ümumi gəlirin 1,4 mlrd. ABŞ dollarından artıq olacağı proqnozlaşdırılır.

Həm “SOCAR Polymer”, həm də QEZ layihəsi Azərbaycanın istehsal imkanlarını xeyli artıracaq və milli iqtisadiyyatda multiplikativ effekt yaradacaq. Bu layihələr həm də müxtəlif investisiya imkanları yaradacaq. Bununla əlaqədar MTO/MTP, formaldegid, metilamin zavodları, DME, MMA, BOPP və s. kimi layihələrin adını çəkmək olar.

SOCAR Polymer haqqında yeni SİTATLAR

“Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində “SOCAR-Polymer” layihəsi üzrə işlər son mərhələyə keçib. Bu il istehsal gücü 180 min ton olan polipropilen, 2018-ci ildə isə məhsuldarlığı 120 min ton olan yüksəksıxlıqlı polietilen qurğusunun inşası başa çatdırılacaq. Paralel olaraq müəssisənin xammalla təmin edilməsi məqsədilə zəruri tədbirlər görülür. “Azərikimya”da yeni istehsalat bölmələri yaradılır, qurğular inşa edilir, mövcud avadanlıqlarda rekonstruksiya və modernləşdirmə işləri aparılır”

Rövnəq Abdullayev,
SOCAR Prezidenti
Argus Azerbaijan
Beynəlxalq Neft Sammiti
Bakı, 12 oktyabr 2017-ci il

Azərbaycanın ilk sənaye klasterləri Sumqayıt kimya-sənaye parkında “SOCAR Polymer” neft-kimya kompleksinin ətrafında və Balaxanıda bərk məişət tullantılarının zərərsizləşdirilməsi poliqonunda formalaşdırılacaq. Bu klasterlərin kiçik və orta biznesə “SOCAR Polymer” və Balaxanıda bərk məişət tullantılarının zərərsizləşdirilməsi poliqonu ətrafında birləşməyə və bu müəssisələrdə istehsal olunan xammal əsasında istehsalat xəttini yaratmağa imkan verəcək.

Vilayət Vəliyev,
direktor
İqtisadi İslahatlar
Elmi-Tədqiqat İnstitutu
oktyabr 2017-ci il

Sənaye klasterləri Azərbaycanda

“Bütün məhsulun tsikli bir yerdə cəmləşməlidir - xüsusilə bu layihənin icrası nəticəsində poladtökme, metallurgiya kombinatının, alüminium sənayesinin inkişafı sahəsində biz bütün bu zənciri - istehsal, emal, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafını təmin etməliyik ki, Azərbaycanda son məhsul buraxılsın.”

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Azərbaycanda sənayeləşdirmə siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılır. Sənayeləşmə iqtisadiyyatda sənayenin xüsusi çəkisinin artırılması yolu ilə yeni mərhələyə sürətli sosial-iqtisadi keçid prosesidir. Sənayeləşmə prosesi investisiyaları və iqtisadi inkişafı stimullaşdıraraq cəmiyyətin dünyaya baxışını dəyişdirir. Bunu dünyada sənaye inqilabının baş verdiyi ilk ölkə olan İngiltərənin timsalında da aydın görmək olar.

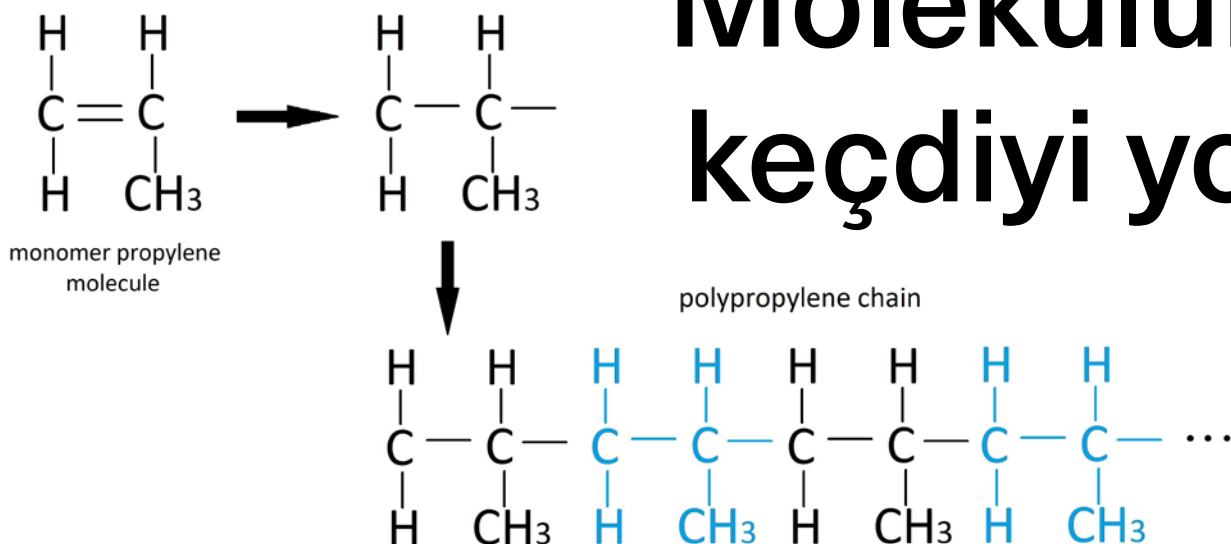
Sənaye sahələrinin inkişafının davamlı və kompleks təşkilində geniş tətbiq olunan müxtəlif iqtisadi mexanizmlərdən biri də klasterdir. Klaster – eyni və ya oxşar sənaye sahələrində fəaliyyət göstərən, komplekslik prinsipi əsasında əlaqəli fəaliyyət prinsiplərinə söykənən sahibkarlıq subyektlərindən ibarət səmərəli sistemdir. Klaster bir-biri ilə əlaqəli olan və ya bir-birini tamamlayan proseslərin tsikl şəklində müəyyənləşdirildiyi bir ərazidə formalaşır: infrastruktur

şəbəkəsi qurulur; texnoloji resurslardan, ümumi bazar prinsiplərindən, işçi qüvvəsindən və əmək ehtiyatlarından qarşılıqlı istifadə təmin olunur; və bütün tərəflərin maraqlarına cavab verən ticarət əlaqələri qurulur.

Sənaye klasteri yardımçı xidmətlər və ixtisaslaşdırılmış infrastruktur daxil olmaqla təchizatçılardan son məhsula qədər müəyyən bir sahədə geniş mənada bütöv bir dəyər zəncirindən ibarətdir. Klaster sahələri mal və xidmətlər axınları vasitəsi ilə coğrafi baxımdan mərkəzləşmiş və qarşılıqlı şəkildə biri-birinə bağlıdır. Biri-biri ilə birləşərək şirkətlər klasterin təmin etdiyi geniş təcrübə bazasından və kvalifikasiyalı işçi qüvvəsindən, təchizatçılara rahat çıxışdan və onun informasiya kanallarından istifadə edə bilər (hər rəsmi olaraq jurnallarda yerləşdirilən məlumatlardan, həm də şayiələrdən).

Molekulun keçdiyi yol

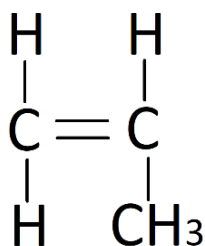
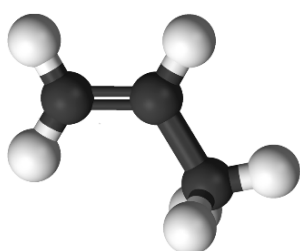
Əsas reagent olan maye propilen Azərikimya İB-nin buxar krekinqi qurğusundan bizim polipropilen zavodumuza uzunluğu təqribən 3 km olan boru kəməri vasitəsi ilə saatda 18,75 t surəti ilə təchiz ediləcək. Qeyd edək ki, zavodumuz saatda maksimal olaraq 23 t xammal qəbul etmək üçün layihələndirilmişdir. Propiləndən əlavə, Azərikimya İB bizim zavodlarımızı etilen (ko-polimer və YSPE istehsalında istifadə olunacaq), hidrogen (molekulyar çəkiyə nəzarət üçün istifadə olunacaq) və buxarla (enerji daşıyıcısı kimi istifadə olunacaq) təchiz edəcək.

Zavodda suspenziya fazalı polimerləşmə texnoloji prosesindən istifadə olunur (yalnız heterofaz ko-polimer sortları üçün daha sonra qaz fazalı polimerləşmə tətbiq edilir). Nisbətən aşağı temperatur və təzyiq altında keçən

(gedən) bu texnoloji proses nəticəsində ildə 8000 istehsalat saati işləmək şərti ilə ildə 184000 t məhsul əldə olunur.

Azərikimya İB-nin təchiz edəcəyi xammal növləri:

- Propilen (maye halında) – saatda 18,75 t (müqaviləyə uyğun olaraq; zavod saatda 23 t xammal qəbul etməyə hesablanmışdır);
- Etilen (qaz halında) – saatda 13,75 t (müqaviləyə uyğun olaraq; zavod saatda 15 t xammal qəbul etməyə hesablanmışdır)
- Hidrogen (qaz halında) – saatda 64 kq
- Buxar – saatda 15 t

a monomer propylene molecule

Maye propilenin monomer propilen molekulları zavoda daxil olduqda polimerləşmə prosesini çirkəndirən bir sıra komponentləri (CO, H₂O, COS) kənarlaşdırmaq üçün əvvəlcə Propilen təmizləmə sahəsində emal edilir. Təmizləndikdən sonra propilen Polimerləşmə sahəsinə ötürülür.

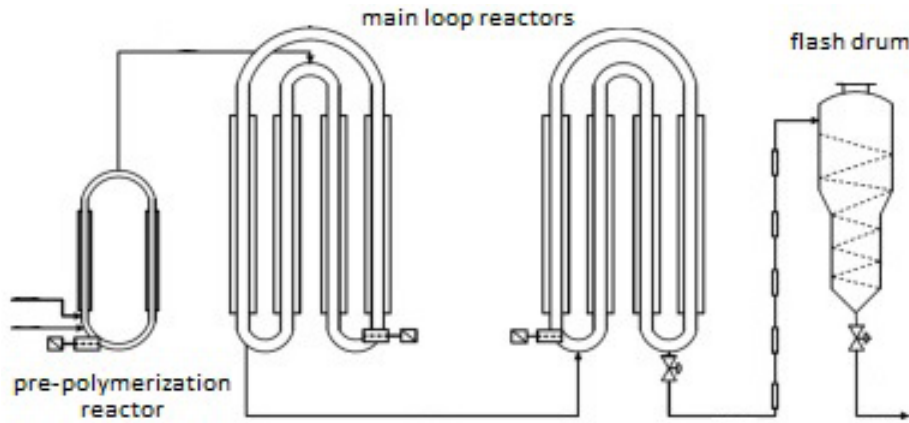
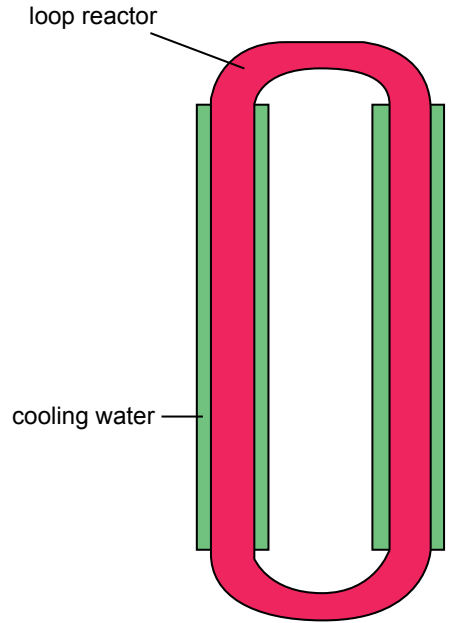
Əvvəlcə, polimerləşmə reaksiyası əsas sirkulyasiya reaktorlarından xeyli kiçik olan İlkin Polimerləşmə Reaktorunda başlandırılır. Burada katalizator hissəciklərinin yumru formasını qorumaq üçün onlar nazik polipropilen plyonkasına bürünür. Buradakı reaksiya mühiti katalizatorun hissəcikləri üçün o qədər də sərt deyil, çünki reaksiyanın sürəti azdır (təzyiq: 34-38 bar (g), temperatur: 20°C).

İlkin polimerləşmədən keçmiş məhsul uzun reaksiya xəttinə daxil olur. İki əsas Sirkulyasiya Reaktorundan ibarət olan həmin xətt, sirkulyasiya nasosları vasitəsilə suspenziyanın fasiləsiz dövr etməsini təmin edir. Suspenziyanın qatılığını sabit saxlamaq üçün hər iki reaktora davamlı olaraq propilen əlavə olunur.

İfraz edilən istilik, reaktorun köynəklərində dövrə vuran su vasitəsilə soyudulur. Sirkulyasiya reaktorları təqribən 70-75°C temperatur və təqribən 34-38 bar(g) təzyiq şəraitində istismar edilir.

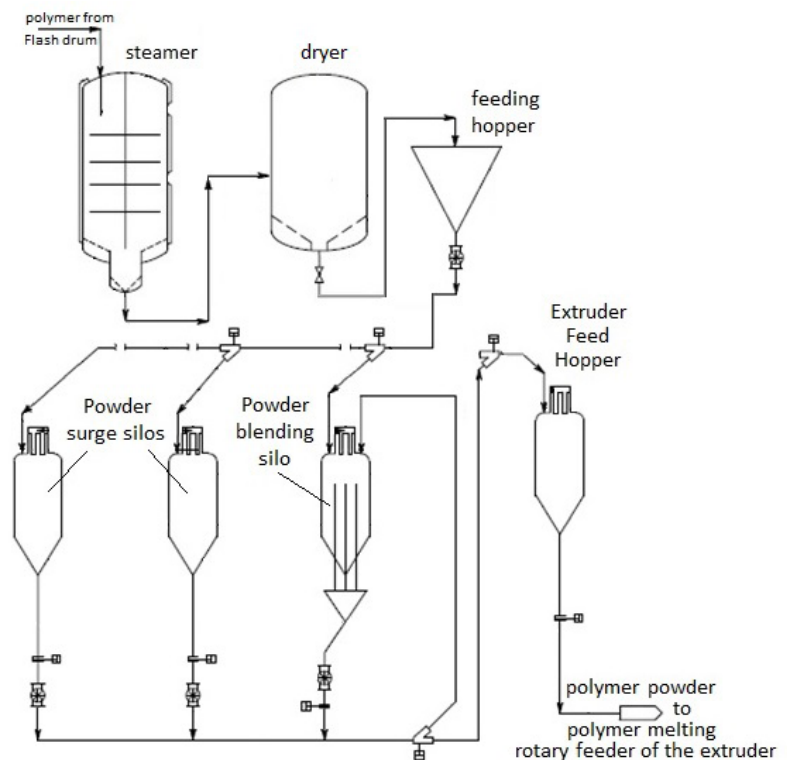
Sirkulyasiya reaktorlarından çıxan suspenziya maye propiləndə (47%) üzən polipropilen ovuntusundan ibarətdir (53%).

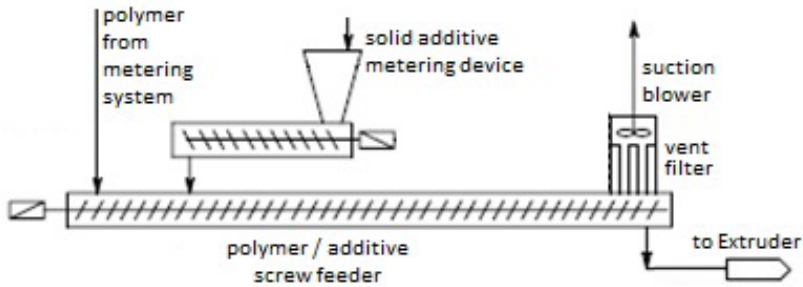
Sonra suspenziya Buxarlanma xətti adlanan və 100 metr uzunluğunda olan qoşa borulu istilik mübadiləçisinə ötürülür və burada buxarlanaraq qaz halına keçməyə başlayır. Burada təzyiq 35-30 bar səviyyəsinə endirilmiş olur.

Buxarlanma prosesini davam etdirmək və propilen qazını polipropilen ovuntusundan ayırmaq üçün həmin suspenziya buxarlanma xəttindən keçərək təzyiqi 16 bara qədər azaldılmış Buxarlandırıcı barabana axıdılır. Reaksiyaya girməmiş propilen isə polimerlərdən ayrılaraq propilenin bərpası sektoruna ötürülür və buradan təkrar istifadə üçün reaktorlara qaytarılır.

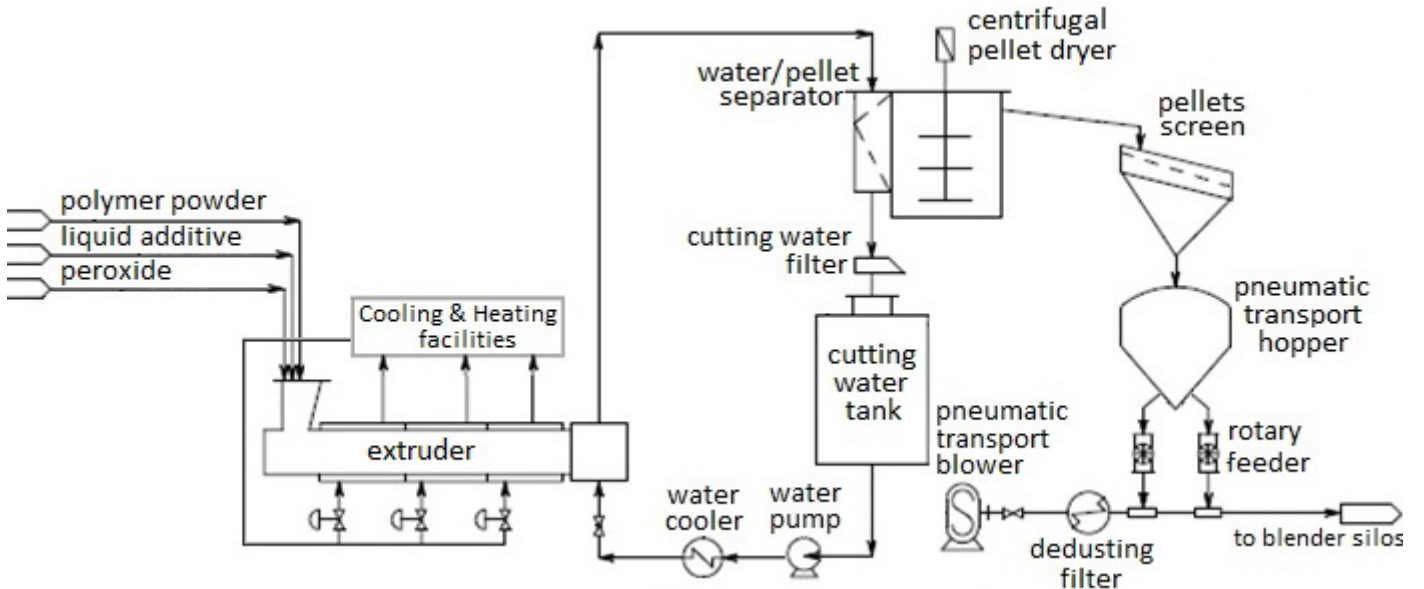
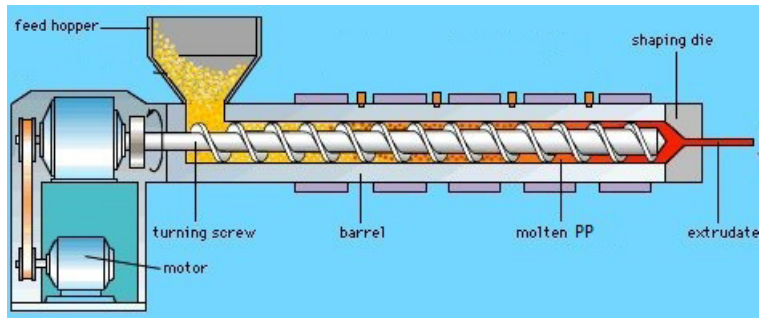
Qarışdırıcılarla (qarışdırıcı mexanizmlə) təchiz edilmiş Buxarvermə Kamerasına ötürülmüş Polipropilen ovuntusundan propilen qalıqlarını tam kənarlaşdırmaq məqsədilə polipropilen ovuntusu buxarla emal edilir. Çıxışda biz nəm polipropilen ovuntusu əldə edirik. Polipropilen ovuntusunu qurutmaq məqsədilə, onun tərkibindəki su iri həcmli Quruducu qurğuda isti azot vasitəsilə buxarlandırılır. Bu mərhələnin sonunda quru polipropilen ovuntusu Yaş bölməni tərk edərək Quru/Tamamlama bölməsinə keçir. Quruducu qurğudan polipropilen ovuntusu Yükləmə Bunkerini vasitəsilə 3 Ovuntu Silosuna ötürülür. Bu silolar adətən ötürücü rolunu oynayır. Amma, növbəti bölmədə (yəni, ekstruderdə) tıxanma baş verdikdə onlar müvəqqəti anbar funksiyasını da yerinə yetirir, qarışdırıcı silos isə yapışmanın qarşısını almaq üçün ovuntunun fasiləsiz hərəkətini təmin edir.

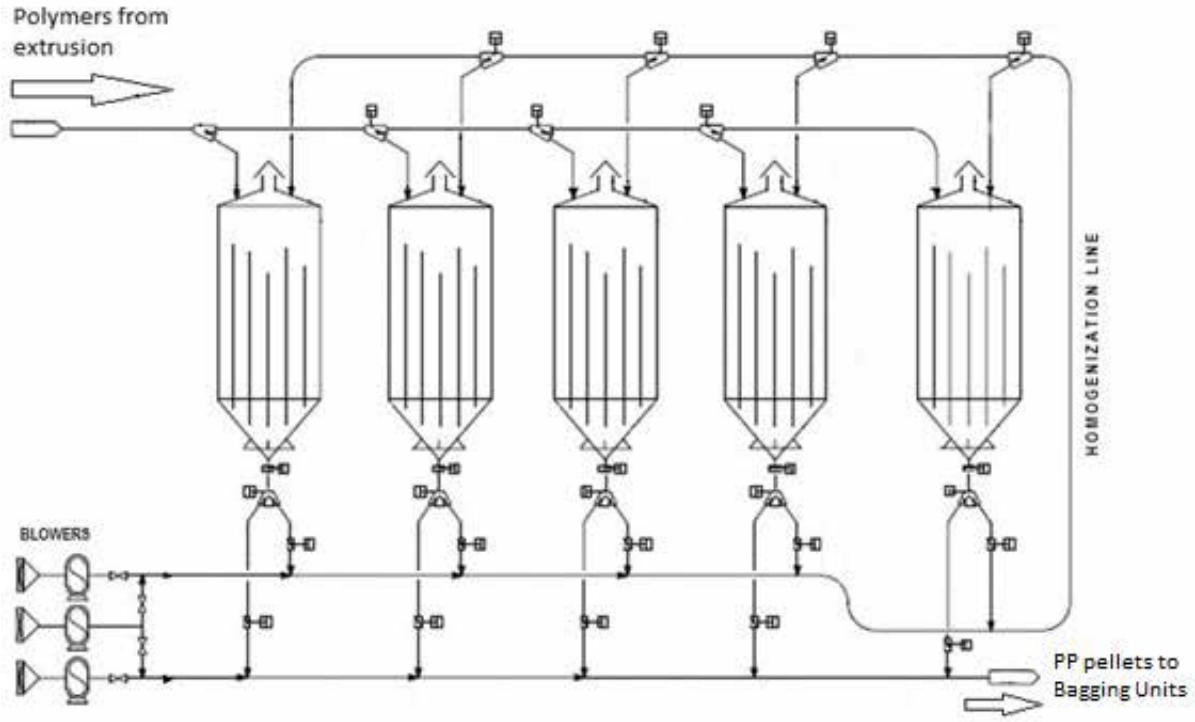

Şekli ötürücü vasitəsilə növbəti mərhələyə ötürülən polipropilen ovuntusu polimer qranularının konkret növündən asılı olaraq lisenziar reseptində qeyd olunmuş müvafiq aşqarlar ilə qarışdırılır.

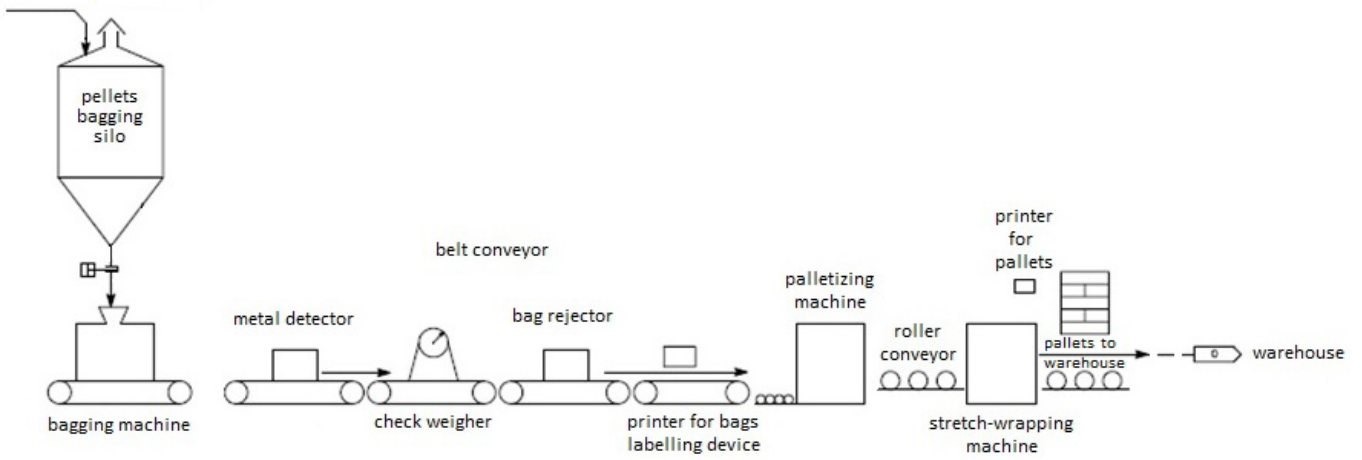
İri şneklə təchiz edilmiş ekstruderdə polipropilen ovuntusu 240°C dərəcə temperaturda əlavə edilən qatqılarla əriyib qarışır. Bundan sonra ərinti, ona qranula forması verən tordan sıxılıb çıxarılır və sinxron surətdə kəsilərək mineralsızlaşdırılmış su ilə soyudulur. Daha sonra Su-qranula separatoru suyu süzür və quru polipropilen qranularını pnevmatik konveyer (hava üfürücüləri) vasitəsilə homogenləşdirmə üçün istifadə olunan 5 qarışdırıcı silosa ötürür.

Həmin siloslar da Polipropilen qranularının torbalanması və qablaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuş xətlərdə texniki xidmət işlərini görmək ehtiyacı yaranarsa, bütöv zavodun

işini dayandırmamaq üçün həmin siloslar müəyyən müddət ərzində saxlama funksiyasını da yerinə yetirə bilər.

Homogenləşdirilmiş polipropilen qranulaları pnevmatik konveyer vasitəsilə Torbalama və qablaşdırma sahəsinə ötürülür. Burada onlar 25 kq-lıq torbalara və ya 1 tonluq kisələrə doldurulur. 25 kq-lıq torbalar taxta paletlərə yüklənir (xalis çəkisi 15000 kq, 12 lay). Daşınma prosesində palet yükünü sabit saxlamaq üçün paletləri qızdırılaraq sıxılan pilyonka ilə sarırlar.

Polimerlər “Artırılmış Reallıq” Şəraitində

Gündəlik məişət həyatımızda təmasda olduğunuz polimerlər plastik olaraq tanınmaqdadır. Plastiklər və ya, başqa sözlə desək, termoplastiklər elə polimerlərdir ki, qızdırılarda yumşalır, müxtəlif formalara salınır və “ağıllı binalar”, biomətrik geyimlər, yeni par-par parıldayan diş protezləri, bioloji cəhətdən təhlükəsiz uzun ömürlü qablaşdırma materialların istehsalında və geniş diapazonlu digər sahələrdə istifadə olunur. Müasir dövrdə, termoplastiklərdən su butulkalarından tutmuş, 1895-ci ildən bəri tendensiyaların müəyyən edilməsi və ən qabaqcıl ideyaların yayılması üçün nəzərdə tutulmuş təşkilat olan Venesiya Byenallesini kimi dünyanın aparıcı mədəniyyət qurumlarının o saat dəstəklədikləri konseptual incəsənət əsərlərinə qədər istənilən məmulatlar hazırlanır. Bu il keçirilmiş 57-ci Byenallesində Krasnodar şəhər sakinlərinin olan və həm də “Recycle Group” olaraq tanınan Andrey Bloxin və Georgiy Kuznetsovun hazırladıqları instalyasiya nümayiş etdirildi. “Art art investment management 49 art” agentliyinin dediyinə görə, bu yaxınlarda Andrey və Georgiy ən yüksək investisiya potensialı olan rəssamların siyahısına düşmüşlər. Venesiyadakı açıqlıqdan bir neçə həftə sonra “Recycle Group” Moskvadakı Puşkin adına Dövlət İncəsənət Muzeyində peyda oldu.

Bir zamanlar konservatizmin və məntiqli yaşamanın istinadgahı hesab edilən bu muzey indi klassik və müasir incəsənətin sintezini nəzərdə tutan “Puşkin XXI Muzeyi” adlı yeni konsept

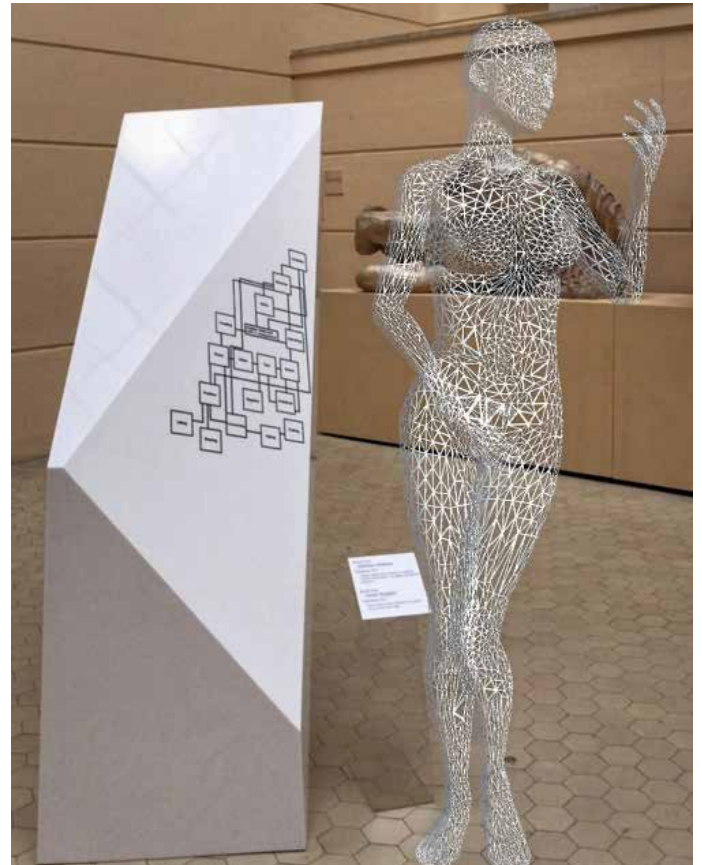

siya irəli sürməkdədir. Belə ki, Moskvadakı "Homo Virtualis" adlı sərgi veb-sayt və qadretlərin hökm sürdüyü yeni cəsur dünyada adamın hansı təkamül yolunun keçdiyini əks etdirir, belə dünyada verilənlərin elektron "buludda" və ya serverdə saxlanması fərdi rəqəmsal ölməzlik təmin edə bilər. Sərgi həmçinin "Facebooker" və "Twitterian" kimi çoxfunksiyalı və özünə aşıq sosial şəbəkə aludələrinə oxşar yeni bioloji növlərin ortaya çıxması barədə düşünməyə vadar edir. Preslənmiş polietilen və post-sənaye zibilindən hazırlanmış və sanki müxtəlif eraları birləşdirən 16 heykəl Muzeyin Roma İntibahı dövrünə aid süni marmərdən ibarət daimi eksponatları ilə ehlə gözəl ahəng təşkil edir ki, "Artırılmış reallıq" aparatı olmadan onları qədimi əşyalardan ayırmaq mümkün deyil. Buna görə də, ziyarətçilərə muzeyin zallarına daxil olmazdən əvvəl öz mobil aparatlarına "Recycle App" adlı tətbiqi proqramın yüklənməsi tövsiyə olunur. Sərginin verdiyi mesaj eksponatlarına yalnız mobil qurğu linzalarından baxıldığı halda tam deşifrə oluna bilər: kompüter qrafikası və GPS verilənləri vasitəsi ilə həqiqəti qavrama qabiliyyəti gücləndirilir və real mühit hissi və görüntüsü yaranır. Bu bir növ lokasiya texnologiyasıdır. Həmin texnologiya elmi fantastikanın kibberpank janrının banisi olan Uil Qibsonun (Will Gibson) 2007-ci ildə yazdığı "Qorxu ölkəsi" romanında təsvir edilir.

Gələn get-gedə daha çox polimerlərdən istifadə olunan real dünyamıza qayıdaq. virtual Obyektlərin real mühitdə olduğu kimi vizuallaşdırmaq imkanı qurduğumuz dünyanın təkamülünü dəstəkləyən alət və texnologiyalar təklif edir. Və bu imkandan ən çox faydalana bilən sektorlardan biri də inşaat sektorudur. "Artırılmış reallıq" texnologiyası əsasında işləyən və başa taxılan ilk dəbilqə keçən əsrin 60-cı illərində ictimaiyyətə təqdim edildi. O gündən beri həmin texnologiya "Microsoft HoloLens Glasses" və ya "Daqri's Smart Construction Helmet" kimi məxsusi olaraq sənaye üçün nəzərdə tutulan bir düjün sənaye məqsədli texnologiya meydana çıxarmışdır.

Konstruksiya və sistemlərin mürəkkəbliyi artdıqca və bazarlara çıxarılma vaxtı azaldıqca, tikinti sənayesi reallıqların yaradıcı tərzdə yenidən düşünülmesini tələb edir. Belə

yanaşmalar planlaşdırma qurumlarına investorları qane etməyə, podratçılarla əməkdaşlıq qurmağa və müştəriləri razı salmağa imkan verə bilər. Sənaye sahəsində çalışan peşəkarlardan birinin sözləri ilə desək, "Artırılmış reallıq" texnologiyasının təmin etdiyi reallığa başvurma effekti "planlaşdırma mütəxəssislərinə xəyal etdikləri binaları gözləri qarşısında canlandırmağa və beləliklə də layihəyə başlamazdan əvvəl onun haqqında rəy bildirməyə imkan verir". İntizarı çəkilən bu gələcək o qədər də uzaq deyil.

www.socarpolymer.az

AZƏRBAYCANIN
NEFT-KİMYA SƏNAYESİNDƏ
YENİ ÜFÜQLƏR AÇIRIQ

 SOCAR
POLYMER